

**TERAPİSTLER İÇİN
KİŞİLİK BOZUKLUKLARI REHBERİ**

MASTERSON YAKLAŞIMI

Düzenleyen:

**James F. MASTERSON
Anne R. LIEBERMAN**

Çeviri:

Mirel Benveniste

Psikoterapi Enstitüsü Eğitim Yayınları: 32
Terapistler için Kişilik Bozuklukları Rehberi: Masterson Yaklaşımı

James F. MASTERSON & Anne R. LIEBERMAN

A Therapist's Guide to the Personality Disorders:
The Masterson Approach

Copyright© 2004
Zeig, Tucker, & Theisen, Inc.

ISBN 978-605-5548-40-7

Türkçe yayın hakları Psikoterapi Enstitüsü'ne aittir.

Tüm hakları saklıdır. Yayıncının izni olmaksızın tümüyle veya kısmen yayımlanamaz, kısmen de olsa çoğaltılamaz ve elektronik ortamlarda yayımlanamaz.

Birinci baskı: Ağustos 2012

Editör: Tahir Özakkaş
Çeviri: Mirel Benveniste
Yayıma hazırlayan: Sevgi Çorabatur & Menekşe Arık

Baskı: İklim Ofset
Nişanca Mah. Arpacı Hayrettin Sok. No:21 Eyüp/İstanbul
Tel: 0212 577 77 45
www.iklimmatbaa.com

PSİKOTERAPİ ENSTİTÜSÜ EĞİTİM ARAŞTIRMA SAĞLIK ORG. VE
DANIŞMANLIK LTD. ŞTİ.

Eğitim ve Kongre Merkezi: Fatih Sultan Mehmet Caddesi No:285
Darıca-İZMİT

Tel : 0262 653 6699 Fax : 0262 653 6698

Merkez: Bağdat Caddesi No: 540/8 Bostancı-İSTANBUL
Tel : 0216 464 3119 Fax : 0216 464 3102

www.psikoterapi.com - www.psikoterapi.org - www.hipnoz.com

TERAPİSTLER İÇİN KİŞİLİK BOZUKLUKLARI REHBERİ

MASTERSON YAKLAŞIMI

Düzenleyen:

James F. MASTERSON & Anne R. LIEBERMAN

Editör:

Uz. Dr. Tahir ÖZAKKAŞ

Çeviri:

Mirel Benveniste

SUNUŞ

Psikoterapi Enstitüsü olarak, öncelikle ruh sağlığı profesyonellerinin ya da ruh sağlığı ile ilgilenen kişilerin ihtiyaç duyacağı teorik bilgileri ve pratik/uygulamaya y6nelik deneyimleri paylaşan 6zg6n ve eviri yayınlar ile literat6re katkıda bulunmayı hedefliyoruz. Psikoterapi Enstit6s6 Eğitim Yayınları, Psikoterapi Enstit6s6'n6n çalışmaları kapsamında gerçekleştirilen at6lye çalışmaları, uluslararası konferanslar ve d6nya literat6r6nden sekileri içermektedir.

Dr. Masterson'un Borderline ergenlerle başlayarak Borderline yetişkinlere, oradan da Narsisistik ve şizoid Kişilik Bozukluklarına geçen çalışması zaman içinde yeni gelişimsel araştırmaları, beynin n6robiyolojisi ile ilgili araştırmaları ve yeni terapi yaklaşımlarını içine alan ve s6rekli gelişen bir s6retir. Ancak kuramlar ve klinik çalışmalar s6rekli evrim geçirdiği ve geliştiği için terapistlerin bunların temel ilkelerini bir b6t6n olarak kavrayıp anlayabilecekleri tek bir kaynak yoktur. Masterson Enstit6s6'n6n 6đretim 6yeleri ve Dr. Masterson'un kendisi tarafından yazılmış olan bu kitap, okuyuculara konuyla ilgili gelişimsel kuramın ve Masterson Yaklaşımı'nın evrim etaplarının bir 6zetini, temel kavramların tanımlarını, ayırıcı tanıyla ilgili çeşitli g6r6şleri, Borderline, Narsisistik ve şizoid Bozuklukların etiyolojisini ve tedavisini, travmanın ve Travma Sonrası Stres Bozukluğunun rol6n6 ve karşı aktarımla ilgili bilgileri sunarak bu boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır.

Konuya ilgi duyan okuyucuların yanı sıra klinisyenler, psikoterapistler ve araştırmacılar için başvuru kitabı niteliği taşıyan bu yayını sizlerle buluşturmaktan kıvanç duyuyoruz.

Tahir 6ZAKKAş
Psikoterapi Enstit6s6 Başkanı

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	V
GİRİŞ	Xİ
1 MASTERSON YAKLAŞIMININ EVRİMİ	
<i>JAMES F. MASTERSON</i>	1
2 KİŞİLİK BOZUKLUKLARINDA KENDİLİK: BAĞLANMA TEORİSİ, NÖROBİYOLOJİK BEYİN ARAŞTIRMALARI VE GELİŞİMSEL NESNE İLİŞKİLERİ KURAMININ BÜTÜNLEŞTİRİLMESİ	
<i>JAMES F. MASTERSON</i>	19
3 MASTERSON YAKLAŞIMI: KAVRAMLARIN TANIMLANMASI	
<i>ELINOR GREENBERG</i>	33
4 MASTERSON YAKLAŞIMI VE AYIRICI TANI	
<i>JUDITH PEARSON</i>	53
5 BORDERLINE KENDİLİK BOZUKLUĞU	
<i>ARLENE HAHN</i>	81
6 NARSİSTİK KİŞİLİK BOZUKLUĞU	
<i>ANNE R. LIEBERMAN</i>	110
7 ŞİZOID KİŞİLİK BOZUKLUĞU	
<i>JERRY S. KATZ</i>	139
8 BORDERLINE KİŞİLİK BOZUKLUKLARINDA TRAVMA	
<i>CANDACE ORCUTT</i>	172
9 KİŞİLİK BOZUKLUĞU VE TRAVMA HASTALARIYLA KARŞI AKTARIM	
<i>STEVEN K. REED</i>	185
ÇALIŞMA KİTABI SORULAR	211
KAYNAKÇA	261

Katkıda Bulunanlar

Elinor Greenberg, Ph.D., daha önce New York'taki Masterson Enstitüsü'nde Fakülte Görevlisi olarak görev yapmıştır; şu anda New York'ta özel muayenehanesinde çalışmaktadır

Arlene Hahn, C.S.W., New York'taki Masterson Enstitüsü'nde Fakülte Görevlisi; ayrıca New York'ta New York'ta özel muayenehanesinde çalışmaktadır

Jerry S. Katz, C.S.W., New York'taki Masterson Enstitüsü'nde Fakülte Görevlisi; ayrıca New York'ta New York'ta özel muayenehanesinde çalışmaktadır

Anne R. Lieberman, L.C.S.W., New York'taki Masterson Enstitüsü'nde Fakülte Görevlisi; North Jersey'de Jewish Family and Children's Service Klinik Hizmetler Yöneticisi; ayrıca Ridgefield, New Jersey'de özel muayenehanesinde çalışmaktadır

James F. Masterson, M.D., New York ve San Francisco'daki Masterson Enstitüleri'nin kurucusu ve yöneticisi (Masterson Psikanalitik Psikoterapi Enstitüsü). Cornell Üniversite'sine ait Weil Tıp Koleji'nden emekli Psikiyatri Profesörü

Candace Orcutt, Ph.D., New York Masterson Enstitüsü'nden emekli Fakülte Görevlisi

Judith Pearson, Ph.D., New York Masterson Enstitüsü'nün Klinik Yöneticisi; ayrıca New York'ta özel muayenehanesinde çalışmaktadır

Steven K. Reed, Ph.D., Bellevue Washington Masterson Enstitüsü'nde Fakülte Görevlisi; ayrıca Bellevue'de özel muayenehanesinde çalışmaktadır

Teşekkür

Bu kitap, işine büyük bağlılık duyan birçok kişinin yardımı ve desteğiyle gerçekleştirildi. Anne ve ben bu denli mükemmel bölümler yazan kitabın yazarlarına özellikle teşekkür etmek istiyoruz. Çalışma Anketi'ndeki Bölüm 3'le ilgili soruları hazırlamak için saatlerce çalışan Carol Keeler, L.C.S.W'ye teşekkür ederiz. Florida'da yaşayan ve New York'ta Öğretim Görevlisi olan Carol her zamanki gibi üstün çaba harcayarak ve uzun süre çalışarak bu kitaba katkıda bulundu. Ayrıca Masterson Enstitüsü'nün ortaklarından Psk. Dr. Angela Matthews'a da kitabın taslağını okuyarak bizimle değerli yorumlarını paylaştığı için minnettarız.

Her zaman olduğu gibi bu kitabı da hazırlarken bol bol bilgisayar kullandık. Anne ve ben bu konuda Anne'in üç oğluna özellikle teşekkür etmek istiyoruz: David Çalışma Kitabı'nı düzenledi ve e-mail halindeki belgeleri Anne'in bilgisayarının okuyabileceği bir formata dönüştürdü; Michael, mizah duygusundan bir şey kaybetmeden ve yorulmak bilmeden kitabın taslağının çıktılarını aldı ve düzeltmeler yaptı; henüz üniversite çağında bile olmayan Jeremy tüm can sıkıcı küçük ayrıntılarla ilgilenmeye gönüllü oldu.

Birçok bölümü bilgisayarda yazan ve kendi bilgisayarı ile Anne'in bilgisayarı arasında iletişim kurulabilmesi için çaba gösteren Nancy Scanlan'a da özel teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Son olarak Zeig, Tucker & Theisen'deki editörümüz Suzi Tucker'a kitabı derleyip düzeltmek için gösterdiği çabalardan dolayı teşekkür ediyoruz.

*James F. Masterson, M.D.
Anne R. Lieberman, L.C.S.W.*

GİRİŞ

Bu kitap M.D. James F. Masterson'un temel kavramları, kuramları ve tedavi yaklaşımlarını tanıtmak üzere tasarlanmış ve iki bölüme ayrılmıştır: James Masterson'un çalışmalarının sunulduğu birinci kısım ve terapistlerin öğrendikleri yeni becerileri uygulayabilmelerine yardımcı olacak, anket formatında hazırlanmış bir Çalışma Kitabı. Bu iki formatın kombinasyonu Dr. Masterson'un çığır açan çalışmalarının açıkça anlaşılır bir özetini oluşturmakta ve okuyucunun öğrenme sürecini pekiştirmek için alışılmadık ve merak uyandıran bir yöntem teşkil etmektedir.

Sunulan çalışmalar Dr. Masterson'un daha önce yazmış olduğu 14 kitap ve sayısız makaleden derlenmiştir. Bu kitaplar kronolojik olarak okunduğu zaman Dr. Masterson'un Kendilik Bozuklukları (kişilik bozuklukları) ile ilgili kuramlarının, temel kuramsal fikirlerden beher bozukluğun özel ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde tasarlanmış terapilere dönüşmesinden oluşan evrimini göstermektedir. Dr. Masterson'un Borderline ergenlerle başlayarak Borderline yetişkinlere, oradan da Narsisistik ve Şizoid Kişilik Bozukluklarına geçen çalışması zaman içinde yeni gelişimsel araştırmaları, beynin nörobiyolojisi ile ilgili araştırmaları ve yeni terapi yaklaşımlarını içine alan ve sürekli gelişen bir süreçtir.

Ancak kuramlar ve klinik çalışmalar sürekli evrim geçirdiği ve geliştiği için terapistlerin bunların temel ilkelerini bir bütün olarak kavrayıp anlayabilecekleri tek bir kaynak yoktur. Masterson Enstitüsü'nün öğretim üyeleri ve Dr. Masterson'un kendisi tarafından yazılmış olan bu kitap, okuyuculara konuyla ilgili gelişimsel kuramın ve Masterson Yaklaşımı'nın evrim etaplarının bir özetini, temel kavramların tanımlarını, ayırıcı tanıyla ilgili çeşitli görüşleri, Borderline, Narsisistik ve Şizoid Bozukluklar'ın etiyolojisini ve tedavisini, travmanın ve Travma Sonrası Stres Bozukluğu'nun rolünü ve karşı aktarımla ilgili bilgileri sunarak bu boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır. Kitapta işimizin tüm komplikasyonları ve nüansları ayrıntılı olarak işlenmemektedir -bunlar için okuyucularımıza Dr. Masterson tarafından daha önce yazılmış kitapları okumalarını tavsiye ederiz- çünkü burada amaç konuyu sadeleştirmek, netleştirmek ve entegre edilebilmesini sağlamaktır.

Bu kitabı okuyanlar Kendilik Bozuklukları ile ilgili kuramsal bir anlayış edinecekler ve bu bozuklukların psikoterapisinde yerine getirilmesi gereken çok önemli iki görevi yerine getirebilmek için yeni beceriler edineceklerdir. Terapistler aktarım eyleme vurumunu anlayacak ve bunu aktarıma ve terapötik ittifaka dönüştürebileceklerdir. Ayrıca derinliğine çalışma etabını tespit edebilecek ve bu etabı hastanın terapiye devam etmesini ve savunma yaptığı acı verici duygulanımlar üzerinde derinlemesine çalışmasını sağlayacak şekilde yönetmeyi öğreneceklerdir.

Ana metne eşlik eden Çalışma Kitabı öğrenmeyi çeşitli şekillerde pekiştirme amacıyla tasarlanmış çoktan seçmeli sorular içermektedir. Sorular kendi başlarına bir eğitim süreci oluşturmaktadırlar çünkü hem her bölümdeki önemli noktaları vurgulamakta, hem de okuyucunun kaçırmış olabileceği bazı önemli konuların

altını çizmektedirler. Sorular hem kuramsal, hem de pratik uygulama ile ilgilidir ve sık sık tanı koyarken göz önüne alınması gereken noktalar, müdahaleler, hastaların verdiği cevaplar ve bunu takip eden müdahalelerden örnekler vermektedirler. Bu alıştırmalar terapistlerin kitabın ilk bölümünde sunulan bilgileri deneyip uygulamasını sağlayacaktır. Bu şekilde okuyucular yüzleştirme, narsisistik kırılmanın aynalayıcı yorumlaması, Şizoid ikilemin yorumlanması arasında ayırım yapmayı ve bu tarz müdahalelerin ne zaman ve nasıl uygulanması gerektiğini öğrenecektir. Anket tamamlandıktan sonra psikoterapi sanatının uygulama şeklinde değişiklik yapılması için sayısız kereler kendilerine sunulan bilgiler konusunda yetkinlik kazanma ve ustalaşma yolunda önemli bir adım atmış olacaklardır. Atılan bu adımın hem anlayış hem de uygulamayı pekiştirecek olan bir yolculuğun ilk adımı olmasını umuyoruz.

Anne R. Lieberman, L.C.S.W.

1

MASTERSON YAKLAŞIMININ EVRİMİ

James F. Masterson, M.D.

Uzun yıllar boyunca yürütölen bilimsel araştırmaların ürünü olan Masterson Yaklaşımı önce kendi klinik çalışmalarım ve araştırmalarım aracılığıyla, daha sonra ise, uzun yıllar süren eğitimleri takiben, New York ve Kaliforniya'daki ortaklarımın çalışmalarıyla ifade buldu. Bu çalışmalar iki yüksek lisans eğitim enstitüsünün açılmasına (New York ve San Francisco) ve ülke çapında bir cemiyetin oluşmasına yol açtı. Masterson Yaklaşımı, kendiliğin büyümesi ve nesne ilişkileri konusunda birleşik bir görüş benimseyerek Gelişimsel Kendilik Bozukluklarının tüm klinik yönlerine benzersiz bir bakış açısı sağlamaktadır.

Masterson Yaklaşımı ergenlerin ve yetişkinlerin sorunlarına klinik çözümler tedarik ederken sürekli olarak gözlemlmek, empati kurmak ve görüşler oluşturmaktan doğdu. Ayrıca nesne ilişkileri ve kendiliğin gelişmesiyle ilgili yeni psikanalitik ve nörobiyo-

lojik kuramlar da entegre edildi; bu kuramlar çocukların gözlemlenmesi şeklinde yürütülen araştırmalar yoluyla gerçek ocuk-ebeveyn ilişkisiyle karşılaştırıldı ve test edildi.

Sonuç olarak ortaya çıkan dinamik kuramsal ve klinik psikoterapötik yaklaşımın benim görüşüme göre iki önemli avantajı vardır: (1) bu yaklaşım gelişimsel kuramı, bağlanma kuramını, nesne ilişkileri kuramını ve nörobiyolojik beyin araştırmalarını kendilik psikolojisiyle bütünleştirmektedir ve (2) kendisine özgü kendini düzeltme araçları vardır. Bu yaklaşım, geçerliliği klinik alanda test edilebilecek klinik hipotezlerin oluşturulmasına imkan vermektedir. Bunun ötesinde klinik uygulayıcıların gözlem ve düşünce alanını genişletmekte ve derinleştirmekte, daha derin klinik çalışmalara girmelerine ve bu karmaşık yeraltı temalarını kendilerine güvenli ve iyimser bir yaklaşımla keşfetmelerine imkan tanımaktadır.

Masterson Yaklaşımı'nın nasıl geliştiği ve hangi evrimsel etaplardan geçtiğini incelemek konu hakkında daha derin bir anlayışa sahip olunmasına yardımcı olabilir. Masterson Yaklaşımı'na giden yolu, her biri farklı bir konu üzerinde duran ve klinik araştırmalar sonucunda bir kitap haline gelen altı etaba bölebiliriz.

Her etapta bakış açısı biraz daha gelişti ve ilerletildi, böylece her etap Masterson Yaklaşımı olarak sunduğumuz nihai perspektife katkıda bulunmuş oldu.

I. ETAP

ERGENLİğİN PSİKİYATRİK İKİLEMİ (1956 - 1968)

İhtisas yaptığım dönemde katıldığım vaka konferanslarında, ne zaman bir ergen hakkında sunum yapılsa birinin çıkıp tanı konusunda dikkatli olunması gerektiğini çünkü “ergen büyüdüğe durumun ortadan kalkabileceğini” söylediğini fark ettim. “Büyü-

yünce sorunu ortadan kalkan” ergenlerle ilgili araştırmaları kontrol ettim ama literatürde buna benzer hemen hiçbir Şey bulamadım. Bu Şekilde, “ne oluyor” konusu ile ilgili çalışmama başladım ve bu çalışma o tarihi takip eden 20 yıl boyunca profesyonel yaşamıma hakim oldu, ayrıca peşinden 3 takip çalışması daha getirdi. İhtisasımın son yılı ile ihtisas sonrasında baş asistan olarak görev yaptığım ilk yılım boyunca hastaneye yatırılan ergenlere ne olduğu ile ilgili araştırma projeme dayalı bir takip çalışmasını tamamladım ve yayınladım. Araştırma sonuçlarının özeti Őuydu: ergenler büyüdükçe sorun ortadan kalkmıyordu.

Aynı zamanda, yatan hastaların geriye dönük takip çalışmalarının metodolojik sınırlamalarından tatmin olmadığım için, ayakta hastalar üzerinde metodolojik boşlukları mümkün olduğu kadar ortadan kaldıracak ileriye dönük bir çalışma yapmak istiyordum. O sırada bunun farkında değildim ama içinden ancak 12 yılda (1956’dan 1968’e) ıkabileceğim bir proje üstlenmiştim.

Araştırmanın boyutu ve hızı yokuş aşağı yuvarlanan bir kartopu gibi gittikçe büyüdü. Acaba yutabileceğimden büyük bir lokma mı ısırđım diye düşünmeye başladım. Araştırmayı yürütmek için yarı zamanlı yürütmekte olduğum klinik görevlerimi bırakmak zorunda kaldım.

O dönemde psikiyatrlar araştırma metodolojilerinin fizik bilimlerinininkiyle karşılaştırıldığında yetersiz kaldığını hissetmeye başlamışlardı. Bu noktada sosyal bilimciler, değişkenlerin tanımlanması, geçerlilik, güvenilirlik ve istatistiksel analizler üzerinde odaklanan nesnel bir araştırma metodolojisi iddiası ile ortaya ıktılar.

O sıralarda M.D. Alex Leighton adında son derece yetenekli bir sosyal psikoloğun etkisinde kalmıştım; Leighton, günümüzde

artık çok iyi bilinen psikiyatrik hastalıkların yaygınlığı konulu Sterling County ve Midtown Ruh Sağlığı çalışmalarını yürütmekteydi. Leighton kullandığı metodolojiyi ve istatistikçilerini danışman olarak kullanmamıza izin verdi.

Ancak zamanla içimde, sosyal bilimlerin metodolojik bakış açısıyla, aynı anda tüm değişkenlerin göz önüne alınmasının önemini vurgulayan ve klinik yargıyı tek gözlem ve karar aracı olarak gören klinik bakış açısı arasında bir çelişki oluşmaya başladı. Klinikte günde üç saatimi metodolojiyi mükemmelleştirmek için uğraşarak, örneğin güvenilirlik çalışmaları yaparak ve klinik materyallere uygulanabilecek çeşitli istatistikî yaklaşımları değerlendirerek geçirdikten sonra, bu faaliyetlerin klinik vakaların çözümünde genelde yetersiz kaldığını gösteren analitik bir seansa giriyordum. Oldukça uzun çalışmalar ve mücadelelerden sonra mesele kafamda klinik bakış açısı lehine sonuçlandı.

Bu projenin sonuçları 1967 yılında *Ergenliğin Psikiyatrik İkilemi* isimli bir kitapta yayınlandı. Ergenler büyüdükçe “durumun ortadan kalkmadığı” sonucuna vardık. Değerlendirmelerin üzerinden beş yıl geçtikten sonra ergenlerin %50'sinin sorunları şiddetle devam ediyordu. O dönemde bu rahatsızlıklara borderline bozukluklar yerine kişilik bozuklukları diyorduk ve tedavi kayıtlarını gözden geçirdiğimizde bir yıl boyunca haftada bir kez tedavi gördüklerinde hastaların ve ebeveynlerinin semptomlarının (anksiyete, depresyon ve eyleme vurma gibi) azaldığını gördük. Ancak beş yıl sonra bile onlara bu denli sorun yaratan konuda, yani patolojik karakter özellikleri konusunda, terapi sırasında hiç birşey yapılmamıştı.

Çalışmamızın ortaya çıkardığı sorular üzerinde ne yapılabileceğini düşünmeye başladım. Bu patolojik karakter özellikleri neydi?

Nereden kaynaklanıyordu? Onları nasıl tespit edebilir ve nasıl daha iyi tedavi yöntemleri geliştirebilirdik? O sırada bana Payne Whitney Kliniği'nde yatan ergen hastaları üzerime almam teklif edilmişti; son altı ayda klinikte yatan ergenler tam elli kapı panelini tekmeleyerek kırmışlardı. Bu, yukarıda sözü edilen sorulara yatan hastaların bulunduğu bir ortamda ve uzun vadeli bir çalışma ile cevap arayabilmem için kaderin gönderdiği bir fırsattı. Orada yapılan görüşmeleri dikkatle takip edebilir ve ergenlerin davranışları ile bağlantılandırabilirdik.

II. ETAP

BORDERLINE ERGENİN TEDAVİSİ – GELİŞİMSEL BİR YAKLAŞIM (1968-1974)

Payne Whitney Kliniği'nde ergenlerdeki kişilik bozukluklarının yoğun psikanalitik psikoterapisi için bir araştırma birimi kurdum. Bunu takip eden altı yıllık süre hem kendi düşüncelerimin gelişmesi için son derece faydalı oldu hem de geriye dönüp baktığımda daha sonra Masterson Yaklaşımı olarak ortaya çıkacak olan yaklaşımın temelini oluşturdu.

Kliniğe kabul edilen ergenler okuldan kaçma, uyuşturucu kullanma ve sosyal olarak kabul edilemeyecek başka davranış sorunları yaşıyorlardı. Birincil klinik semptom eyleme vurumdu. Birimin varlığını sürdürebilmesi için bu eyleme vurum durumuna bazı sınırlar koymanın yolunu bulmamız gerektiğini fark ettik. Yapılandırılmış bir ortamda ergenlerin eyleme vurum davranışları ile başa çıkmak zorunluluğu bu savunma mekanizmasını nasıl anlayacağımız ve kontrol altına alacağımızı öğrenmek için benzersiz bir fırsattı.

Klinikteki ergenler sürekli uzman stajyerleri ve sık sık da beni zor durumlarda bırakarak yeterliliğimizi ve güvenilirliğimizi sınıyorlardı.

Ergenlerin "ateşle imtihanını" başarıyla geçmek eyleme vurumu terapötik olarak yönetmeyi öğrenmemizi sağladı. Ancak hayatta kalabilmek için bazı sınırlar koymakta profesyonel hale gelip ustalaştıktan sonra bunun tahmin ettiğimizden çok daha önemli ve derin psikodinamik etkileri olduğunu öğrendik. Ergenlerin davranışlarını kontrol ettikleri zaman deprese olduklarını gördük ve duygulanımla savunma arasındaki ilk bağlantıyı bu şekilde bulduk.

Eyleme vurumun depresyona karşı bir savunma olduğunu artık açıkça anlamıştık. Ancak depresyonun kaynağı hâlâ net değildi. Durumun belli bir yaşa gelince anne babadan bağımsızlaşma ve serbest kalma konusundaki ergenlik çatışmalarıyla ilgili olabileceğini düşündük. Bu düğümü çözmeye çalışırken, Anna Freud (1958), Peter Blos (1962), E.H. Erikson (1956) ve P. Greenacre'nin (1960) yazıları dahil bilinen tüm kaynakları tükettim. Depresyonun nereden kaynaklandığını anlama konusunda elde ettiğim en büyük ilerleme, kütüphanedeki dergileri karıştırırken Margaret Mahler'in (1968) psikotik çocuklarla ilgili çalışması hakkında yazdığı "Otizm ve Sembiyoz: Sendrom ve Kimlik Açısından İki Bozukluk" başlıklı makalesine rastlamamla oldu. Bu makale beni Mahler'in çocuklarda ayrılma-bireyleşme evrelerinden geçen normal kendilik gelişimi gözlemleri ile ilgili çalışmalarının raporlarını okumaya yöneltti.

Mahler'in çalışmalarının benimkiyle uyumlu olduğunu hemen hissettim ve tam bir av köpeği gibi onun ana hatlarını çizdiği yolu takip ederek çalışmalarını yakından izlemeye başladım.

Mahler'in çalışmalarını incelemeye başladığım dönemde klinikteki deprese ergenlerimiz de ebeveynleriyle o anda yaşadıkları çatışmalar yerine gittikçe daha eskiye dayanan ayrılma deneyimleri ve nihayet annenin çocuğun ortaya çıkan kendiliğini kabul edememesi hakkında konuşmaya başlamışlardı.

Kaderin yine etkili olduğunu ve bir kez daha kendimi birbirini tamamlayan iki araştırmanın ortasında bulduğumu fark ettim. Bir başka deyişle, Mahler'in çalışmaları beni normal kendiliğin erken gelişim dönemi konusunda eğitirken kendi ergen hastalarım o normal sürecin bozukluklarını, borderline kişilik bozukluğunda kendilik gelişimindeki aksamayı dramatik bir biçimde tanımlıyor ve gösteriyorlardı.

İkiyle ikiyi topladım ve borderline kişilik bozukluğunun gelişimsel bir sorun, ayrılma-bireyleşme sürecinde veya kendilik gelişimi sürecinde bir aksama olduğu kanısına vardım.

Bu gelişme bana borderline kişilik bozukluğunun bazı gizleri ile ilgili kapılar açtı: annenin çocuğun kendiliğini tanımaktaki eksikliği, bunun sonucunda ortaya çıkan terk depresyonu ve egonun gelişiminin durması. Bu incelemeler ayrıca bu gelişimsel bozuklukla baş etmek için tedavi tasarımına entegre edilen bir terapi tekniği üzerinde durmama da yol açtı: yüzleştirme. Ergenin terk depresyonuna karşı kullandığı savunmaların yüzleştirilmesi ile depresyon derinlemesine alışılabiliyor, bu şekilde ergenin gelişen, etkinleşen kendiliği üzerindeki tıkanıklık kalkarak veya hafifleyerek gelişim kesildiği yerden devam ediyordu.

Bu bulgular 1972 yılında *Borderline Ergenin Tedavisi: Gelişimsel Bir Yaklaşım* isimli bir kitapta yayımlandı. Geriye dönüp baktığımda bu kitabın zamanının ötesinde olduğunu görüyorum, zira kitap büyük bir sessizlikle karşılandı. Kitabı dipsiz bir kuyuya

atmış gibi hissettim. Bu kitap, ancak *Borderline Yetişkinin Psikoterapisi* (Masterson, 1976) isimli ikinci kitap yayınlandıktan sonra gözle görülür ilgi çekebildi.

III. ETAP: 1974 – 1983

- (1) *BORDERLINE YETİŞKİNİN PSİKOTERAPİSİ –GELİŞİMSEL BİR NESNE İLİŞKİLERİ YAKLAŞIMI* (1976);
- (2) *BORDERLINE ERGENDEN İŞLEVSEL YETİŞKİNE – ZAMAN TESTİ* (1980);
- (3) *NARSİSİSTİK VE BORDERLINE BOZUKLUKLAR – GELİŞİMSEL BİR YAKLAŞIM* (1981);
- (4) *KARŞI AKTARIM VE PSİKOTERAPİ TEKNİĞİ* (1983)

Hâlâ cevaplanamayan anahtar bir soru kalmıştı: annenin libidinal yokluğuyla gelişimsel duraklama arasındaki bağlantı neydi? Nesne ilişkileri teorisi aradığım bağlantıyı bulmamı sağladı ve kendiliğinden gelişimde ve intrapsişik yapıda anneden gelen kabulün rolüne dair kişisel düşüncelerim üzerinde çok büyük etkisi oldu.

Bu dönemde Dr. Donald Rinsley'le yazışmıştım ve şimdi geriye dönüp baktığımda onunla aramızda sıradışı bir düşünce uyumu olduğunu görüyorum. Ben ona normal ayrılma-bireyleşme teorisini ve borderline kişilik bozukluğunda annenin libidinal yokluğunun oynadığı rolü öğrettim, o da bana nesne ilişkileri teorisinin ince noktalarını öğretti.

Ergenlerle ilgili kitap yayınlandıktan sonra, Dr. Margaret Mahler'in şerefleendirileceği Philadelphia'daki bir sempozyumda borderline ergenlerin tedavisi konusunda sunum yapmak üzere davet edildim. Onun yerine, üzerinde çalışmakta olduğum, nesne ilişkileri kuramı ile gelişimsel ayrılma-bireyleşme kuramının entegrasyonu konulu başka bir çalışma sundum. Makalemde dört

fikri bir araya getiriyordum: (1) ayrılma-bireleşmeye ve annenin libidinal varlığı ve kabulüne gelişimsel bakış açısı, (2) intrapsişik yapının gelişimi ile ilgili nesne ilişkileri kuramı, (3) Freud'un zihinsel işlevselliğin iki prensibi üzerine yazdığı çok eski bir makale, ve (4) borderline ergenlerin iyileşme göstererek uyumlu hale geldikçe, ayrılıp bireleştikçe kendilerini daha iyi değil daha kötü hissettikleri, başka bir deyişle daha fazla deprese olduklarına dair kendi klinik gözlemim. Bu dört fikir "Borderline Kişilik Bozukluğunun Doğuşu ve Psişik Yapısında Annenin Rolü" başlıklı bir makalede bir araya getirildi. Makalenin sunumunu yaptığım gün, en azından kendi adıma büyük bir ilerleme kaydetmiş olduğumdan ve önümde tamamen yeni bir kavramsal dünya açıldığından emindim. Ayrıca ergen psikiyatrisinden çıkarak, karakter bozuklukları ile ilgili psikanalitik gelişimsel nesne ilişkileri yaklaşımının daha geniş dünyasına dalmam gerektiğini de fark ettim. Sunumdan sonra makaleyi Dr. Risnley'e gönderdim; Risnley büyük bir heyecanla cevap verdi ve yazımı Fairbairn'in nesne ilişkileri konusundaki görüşleri ile daha iyi entegre edebileceğini belirtti. Kabul ettim ve Dr. Risnley makaleye eşyazar olarak dahil oldu.

Bu yeni fikirleri özel muayenehanemde yetişkinlere uygulamaya başlamıştım. Yetişkinlerle yaptığım bu çalışmalar *Borderline Yetişkinin Psikoterapisi: Gelişimsel Bir Yaklaşım* kitabımda sunuldu. Bu kitap sadece borderline ile ilgili gelişimsel nesne ilişkileri görüşümü değiştirmek, netleştirmek ve sağlamlaştırmakla kalmadı, ayrıca kendi gözümdeki imajımı da değiştirdi; artık kendimi ergen psikiyatristi olarak değil, ergenlerde ve yetişkinlerdeki kişilik bozuklukları konusunda gelişimsel nesne ilişkileri yaklaşımı ile ilgilenen bir psikanalitik psikiyatrist olarak görüyordum.

Yetişkinlerle ilgili kitabı yayıncıma gönderirken biraz endişeliydim çünkü daha önce ergenler üzerine yazmış olduğum kitap

henüz yeterince ilgi çekmemiştir. Editör kitabı değerlendirilmek üzere eleştirmenlere gönderdi ve aylar süren çok uzun bir sürenin sonunda beni aradı. Yaptığımız görüşme hayatımın en kısa ve en moral bozucu görüşmesiydi.

Kitabı yayınlamayı reddetti ve eleştirmenin "Gelişimle ilgilenen insanlar Mahler okuyor, borderline üzerine de yazılmış çok fazla şey var. Kitabınıza yer yok" dediğini anlattı. Yılgın ve umutsuz hissediyordum. Bazı sorunlar çıkabileceğini tahmin etmişim ama bu kadarını beklemiyordum. Buna rağmen, çalışmanın değeri ile ilgili düşüncelerim değişmemiştir.

Şans eseri, bir başka yayıncının desteği ile Brunner/Mazel'e yönlendirildim ve kitabım hemen kabul edildi. Bu engel aşıldıktan sonra bana kitabın uyandıracığı tepkileri beklemek kalıyordu. Kitap yayına hazırlandığı sırada iyi bir işaret geldi: kitap psikiyatrik kitap kulüplerinin çoğu tarafından kabul edilmişti. Ama hâlâ kuşkularım vardı. Kendimi *Borderline Ergenin Tedavisi* kitabımın yayınlanmasının ardından gelen korkunç sessizliği hatırlamaktan alıkoyamıyordum.

Bir psikiyatrik kitap kulübünün ön plana çıkardığı bir kitabın birkaç bin satması iyi bir satıştır. Kitabın yayınlanmasının (1976) üzerinden birkaç ay geçtikten sonra sekreterimin masama bıraktığı bir not buldum. Notta sadece "Psikiyatrik Kitap Kulübü - 13,000" yazıyordu. Virgülün yanlış yere konulduğunu ve asıl sayının 13,000 değil 1,300 olduğunu hemen anladım. Gene de kötü bir sonuç değildi. Yaptığı hatayı sekreterime söylerken bana yanıltığımı, sayıyı dikkatle kontrol ettiğini söyledi. Satış rakamı 13,000 idi. Kimlik krizinin sona erdiğini anladığım o anda hissettiğim rahatlama ve tatmin duygusunu anlatacak kelime bulmam zor.

O kitap inanılmaz sayılara ulaştı ve ulaşmaya devam ediyor. Önümde tamamen yeni ve heyecan verici bir dünya açılmıştı. Ülkenin dört bir yanında çalışan terapistlerden kitabın borderline hastaların tedavisinde karşılarına çıkan sorunlara nasıl parmak bastığını ve açıkladığını, kendilerine ne kadar yardımcı olduğunu belirten mektuplar almaya başladım. Ayrıca borderline hastaların kendileri de benzer mektuplar yazıyorlardı. Ülkenin dört bir yanından konuşma yapmam için davetler yağmaya başladı. Konferanslar hevesli ve heyecanlı dinleyicilerle doluydu. Aynı zamanda, bu nesne ilişkileri bakış açısının tarafımdan entegre edilmesinin klinik sorunları anlama ve algılama yetilerimi büyük ölçüde genişletmiş ve bu sorunlarla baş edebilme yeteneğimi artırmış olduğunu gördüm.

Bu gelişme, psikiyatrist olduğumdan beri profesyonel yuvam olan Cornell'den ayrılma kararını vermeme de yardımcı oldu. Kendi organizasyonlarımı kurdum; Masterson Grup kişilik bozukluklarının tedavisi için, Masterson Enstitüsü ise eğitim ve araştırma amaçlı kar amacı gütmeyen organizasyonlar olarak kuruldu. Bu kararlar birlikte tek bir kurum yerine birçok kurumda eğitim verebilmeye başladım. Masterson Grup herkese açık ilk konferansını 1977 yılının Ekim ayında New York'taki Hunter College'de düzenledi. Borderline Kişilik Bozukluğu konulu bu konferans için birkaç yüz katılımcıya göre planlama yapmıştık, 2,000 kişi geldi.

1976 yılında, Smith College'de doktora eğitimini tamamlamakta olan Jacinta Lu Costello isimli bir kadın beni aradı ve birimizdeki ergenleri bir takip çalışması için kullanmasına izin verip vermeyeceğimi sordu. Birinin bu "mücevherleri" bir başkasına verebileceğimi düşünebilmesi beni çok şaşırttı; zaten o takip çalışmasını da kendim yapacaktım ve bunu çok önceden planlamıştım. Kendisiyle buluştuk ve her açıdan mantıklı bir insan oldu-

ğunu gördüm. Sonunda birimizde tedavi gören borderline ergenler üzerinde ortak bir takip çalışması yaptık ve 1980 yılında *Borderline Ergenden İşlevsel Yetişkin: Zaman Testi* isimli bir kitapta yayınladık. Bu çalışma tedavinin ne kadar etkili olduğunu gösterdi; bu etki hastanın tedavisinin seyrinin kuramsal modele ne derece uyduğuna bakarak önceden tahmin edilebiliyordu. Bu noktadan sonra teorinin klinik uygulamasını iki ayrı kitapta daha ayrıntılı ve geniş şekilde sundum: *Narsisistik ve Borderline Bozukluklar: Gelişimsel Bir Yaklaşım* (1981) ve *Karşı Aktarım ve Psikoterapi Tekniği* (1983).

Bu kitaplarda Narsisizme ve Narsisistik Kişilik Bozukluğuna gelişimsel nesne ilişkileri yaklaşımının uygulanması açıklanmakta ve borderline kişilik bozukluğunun altında yatan etyoloji kavramı şu şekilde genişletilmekteydi: Hastalığın altında yatan sebep, üç değişkenden etkilenmektedir: yaradılış, çevre (ortam) ve kader. Terapist bunlardan her birinin hastanın rahatsızlığına ne derece katkı yapmış olduğu konusunda klinik bir karar vermek zorundadır. Yaradılış organik sorunlar veya yapısal veya genetik kusurlardan ibarettir. Çevre, sebebi ne olursa olsun, ergenin ortaya çıkan kendiliğinin anne tarafından desteklenmemesi, yani annenin libidinal destek eksikliğini ifade eder. Kaderse, ayrılma-bireleşme sürecinin bir veya her iki bölümünü etkileyebilecek herhangi bir olay anlamına gelmektedir, yani annenin libidinal varlığını eksiltten veya hayatının ilk üç yılında çocuğun bireleşmesine müdahalede bulunan herhangi bir olay.

IV. ETAP: 1983 – 1988
GERÇEK KENDİLİK (1985) ve
GERÇEK KENDİLİĞİ ARARKEN (1988)

1983 yılında karşı aktarım kitabının yayınlanması ile birlikte artık yazarlık günlerimin sona erdiğini düşünüyordum. Ancak, gelişimsel nesne ilişkileri teorisinin hâlâ kendilik konusuna yeterli önem vermediğini ve başkaları tarafından sunulan kendilik kavramlarında bir şeylerin eksik olduğunu hissediyordum. Belirli bir planım veya amacım olmaksızın, giderek hastalarımın kendilikleri üzerinde daha fazla durmaya başladım, hatta sonunda hasta seans sırasında kendiliğini aktive ettiğinde (K), hastanın nesnelere ilişkisi için de (N) sembollerini geliştirdim. Gittikçe artan şekilde gerçek kendilik ve savunmacı kendilik kapsamında düşünmeye ve konuşmaya başladım, özellikle de bu ayırım klinik materyallerde giderek daha açık şekilde ortaya çıkmaya başlayınca. Bu kendilik kavramını yıllarca psikoterapide kullandıktan sonra konu üzerinde daha fazla durmam, kavramı organize etmem ve yazmam gerektiğine karar verdim; en azından bu konuda kendim daha net fikirlere sahip olmak ve kafamdan atmak için bile olsa bunu yapmam gerekiyordu. Bu materyaller *Gerçek Kendilik: Gelişimsel, Kendilik ve Nesne İlişkileri Yaklaşımı* (Masterson, 1985) başlıklı kitapta toplandı. *Gerçek Kendiliği Ararken* (Masterson, 1985) isimli ikinci bir kitaptaysa Kendilik Bozuklukları ve tedavileri meslekten olmayan kişilerin anlayabileceği bir dille açıklanıyordu.

V. ETAP: 1988-1996

KENDİLİĞİN DOĞUŞU (1993) ve

KENDİLİK BOZUKLUKLARI: YENİ TERAPÖTİK UFUKLAR (1995)

Beşinci etap hem bu kuramla ilgili daha derin klinik araştırmaları hem de eğitim programlarının geliştirilmesi sürecini içerir.

Kuramın Araştırılması

Bu uzun etabın ilk aşamalarında Kendilik Bozuklukları cl teorisinin klinik uzantıları ve sonuçları daha derinlemesine ve ayrıntılı olarak araştırıldı. Bu araştırmaların sonucunda *Kendiliğin Doğuşu* (Masterson, 1993) kitabı yayınlandı. Kitapta, Kendilik Bozuklukları arasında en sık gözden kaçırılan bozukluk olan Gizli Narsisistik Kişilik Bozukluğunun tanısı ve tedavisi konusunda detaylı bilgiler sunulmaktadır.

Bu etabın daha sonraki aşamalarında bu kuram klinik fakültemizin iki yesinin, Ralph Klein (M.D.) ve Candace Orcutt'ın (Ph.D.) yürüttüğü çalışmalarla daha da pekiştirildi. Dr. Klein; Fairbairn ve Guntrip'in Şizoid Kendilik Bozukluğu konusundaki çalışmalarını Kendilik Bozuklukları kuramıyla ustaca bir araya getirdi, güncelledi ve btnleştirdi; bu Şekilde bu hastalığı tanı ve tedavi etmek konusunda yepyeni bir anlayışı ortaya çıkardı ve yaptığı çalışmalar hastalığın etiyolojisi ve tedavisi konusunda gittikçe büyüyen kuramsal bütüne büyük bir katkı sağladı. Bu arada Dr. Orcutt travma geirmış olan ve Travma Sonrası Stres Bozukluğu (TSSB) yaşayan hastalarla çalıştı ve elde ettiği sonuçları başarıyla bu kurama entegre etti. Orcutt terapistlerin travmaya, Travma Sonrası Stres Bozukluğuna ve hastanın karakter özelliklerine eşit oranda önem vermesi gerektiğine dikkati çekti. Dr. Klein ve Orcutt'un bu alışmaları *Kendilik Bozuklukları: Yeni Terapötik Ufuklar* (Klein, 1995) kitabında yayınlandı.

Eğitim

Bu gittikçe bűyűyen bilgi bűtűnűnűn daha eriřilebilir olmasını sađlamak için bir grup terapistin eđitimini űzerime aldım; bu kiřiler daha sonra Psikanalitik Psikoterapi Masterson Enstitűsű'nűn çekirdek eđitimcileri oldular. Enstitű'nűn amacı yarı zamanlı olarak verilen ű yıllık lisans űstű eđitim programlarının hem New York'ta (1986'dan itibaren) hem de San Francisco'da (1988'den itibaren) uygulanmasıydı. 2002 yılına gelindiđinde bu programlarda yaklařık 100 terapist eđitim almıřtı. Yıllık olarak dűzenlenen iki buçuk gűnlűk konferanslar hem New York hem de San Francisco'da bařarıyla gerçekleřtiriliyordu. Enstitű'nűn çalıřmalarıyla ilgilenenler için Masterson Enstitűsű Derneđi kuruldu. Dernek űyelerine gűnderilmek űzere yılda iki kez bir bűlten yayınlanmaktadır.

VI. ETAP: 1995-2002

2000 yılında *Kişilik Bozuklukları* (Masterson, 2000) isimli kitabımı yayınladım. Kitapta, kuramın tanı ve tedavi alanlarındaki başarısının aradan geçen zamanda kendini nasıl ispat ettiği anlatılıyor, buna ek olarak nevroza karşı Narsisistik bir direnç geliştirmiş olan bir hastanın vakası detaylı olarak inceleniyordu.

Bu noktada yapbozumuz tamamlanmaya yakın gibi gűrűnűyordu ve sadece iki parça eksikti: (1) annenin kendilik geliřimindeki etkisini destekleyen bilimsel çalıřmalar ve (2) kendilik geliřiminin altında yatan nűron bađlantılarının tespit edilmesi. Son iki yılda ortaya çıkan ve daha űnce benzeri gűrűlmemiř olan bu bilgi patlamasında bu iki soru da cevaplandı; ilk soru bađlanma kuramı űzerine yapılan çalıřmalarla, ikincisi ise nűrolojik beyin arařtırmalarıyla aydınlatıldı.